

Minder kinderen voor Turkse en Marokkaanse vrouwen

Kinderen van deze tijd

Allochtone vrouwen krijgen veelal meer kinderen dan autochtone vrouwen. De verschillen zijn in de loop van de jaren negentig wel kleiner geworden. Vooral Turkse en Marokkaanse vrouwen in Nederland krijgen, in vergelijking met het begin van de jaren negentig, minder kinderen. Bovendien zijn deze vrouwen nu gemiddeld ouder op het moment dat ze hun kinderen krijgen.

In Marokko geboren vrouwen die in Nederland wonen, hadden in 1998 gemiddeld 3,8 kinderen. In 1990 lag hun kindertal nog op 4,9. Ook in Turkije geboren vrouwen krijgen gemiddeld minder kinderen: 2,6 op grond van de cijfers voor 1998. In 1990 was dit nog 3,2. Deze afname loopt in de pas met de daling van het gemiddeld kindertal in Turkije en Marokko.

Ook bij vrouwen die in Suriname zijn geboren is het gemiddeld aantal kinderen in de jaren negentig gedaald, van 1,9 naar 1,6 kinderen. Dit aantal is ongeveer gelijk aan dat voor Nederlandse vrouwen. Het kindertal van vrouwen in Suriname is 2,6. Dat is dus beduidend hoger dan het aantal kinderen van Surinaamse vrouwen die in Nederland wonen. Het gemiddeld aantal kinderen van vrouwen geboren op de Nederlandse Antillen of op Aruba is tamelijk stabiel (1,8 in 1998) en ligt maar iets boven het niveau van in Nederland geboren vrouwen. In Indonesië geboren vrouwen krijgen op grond van de cijfers voor 1998 gemiddeld 1,9 kinderen.

Kindertal en conjunctuur

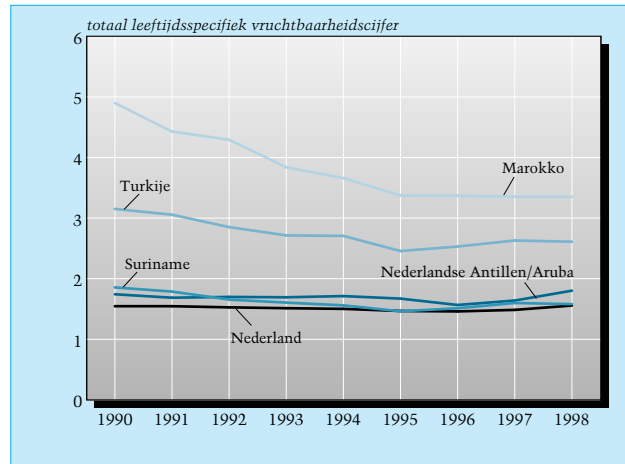
Vrouwen die elders in de Europese Unie zijn geboren, hadden in 1998 gemiddeld 1,4 kinderen. Dat is iets minder dan bij Nederlandse vrouwen en ongeveer gelijk aan het kindertal in de Europese Unie als geheel. In België geboren vrouwen krijgen gemiddeld evenveel kinderen als hun Nederlandse seksegenoten (1,6 in 1998). Het aantal kinderen van vrouwen die in Duitsland zijn geboren is maar iets lager (1,4). Het gemiddeld kindertal van Duitse en Belgische vrouwen in Nederland is vrijwel gelijk aan dat van vrouwen in de landen van herkomst.

Sinds 1995 is het gemiddeld kindertal in Nederland weer licht gestegen. Deze stijging hangt wellicht samen met de hoogconjunctuur in de tweede helft van de jaren negentig. Het gemiddeld aantal kinderen van Turkse vrouwen bijvoorbeeld is in de tweede helft van de jaren negentig sterker gestegen dan dat van Marokkaanse en Nederlandse vrouwen.

Total Fertility Rate

Waar in dit artikel wordt gesproken over het gemiddeld kindertal wordt feitelijk het totaal vruchtbaarheidscijfer (*Total Fertility rate* of TFR) bedoeld. De TFR drukt het gemiddeld aantal kinderen uit dat vrouwen zouden krijgen als de in een bepaald jaar waargenomen leeftijdsspecifieke vruchtbaarheidscijfers over een langere periode zouden gelden. De TFR is dus een maat voor het gemiddeld kindertal. Er zijn echter allerlei omstandigheden die deze interpretatie kunnen bemoeilijken. Als bijvoorbeeld generaties vrouwen het krijgen van kinderen uitstellen, dan daalt de TFR. Dit betekent niet dat het gemiddeld kindertal daadwerkelijk afneemt. Bij 'inhaal' zal de TFR in latere jaren weer stijgen.

Gemiddeld kindertal van vrouwen

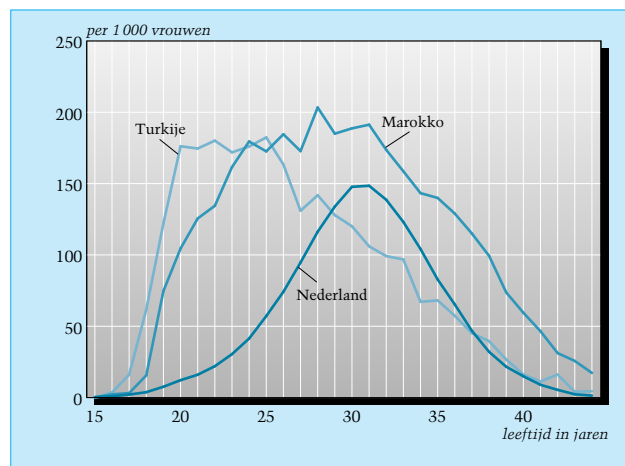

Minder Turkse tienermoeders

De afname van het aantal geboorten uit Marokkaanse vrouwen is het sterkst bij de jongste en de oudste vrouwen. Voor de meeste leeftijden geldt dat Marokkaanse vrouwen gemiddeld meer kinderen krijgen dan vrouwen die behoren tot andere allochtone groepen.

In de lagere leeftijdsklassen krijgen Turkse vrouwen vaker een kind dan in Marokko geboren vrouwen. Het aantal Turkse tienermoeders is relatief hoog, maar is in de loop van de jaren negentig wel sterk afgenomen. In 1990 werden per duizend 18-jarige Turkse vrouwen bijna 150 kinderen geboren. In 1998 was dit gedaald tot ongeveer 60. Dit is overigens nog altijd vijftienmaal zoveel als bij in Nederland geboren meisjes van 18 jaar en zelfs nog iets meer dan bij Nederlandse vrouwen van 25 jaar. Bij in Nederland geboren vrouwen is de ontwikkeling in het kindertal vrij bescheiden. Veel opvallender is hier de verschuiving naar hogere leeftijden.

Levendgeboren kinderen, 1998

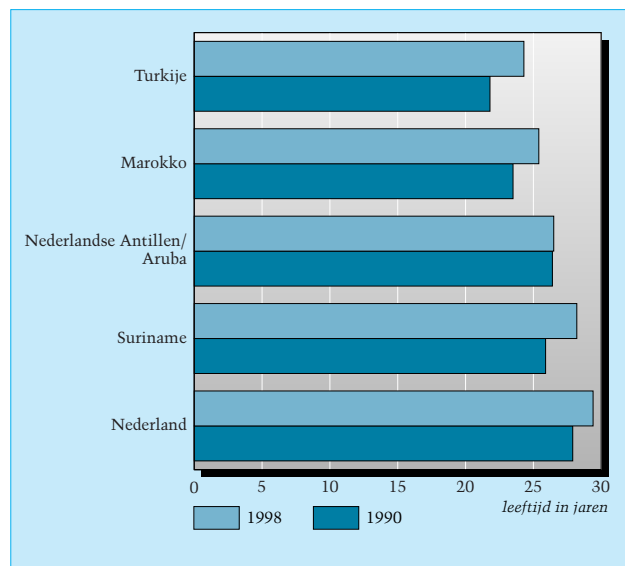

Later kinderen

Vooraf Turkse, maar ook Marokkaanse vrouwen in Nederland beginnen op relatief jeugdige leeftijd aan kinderen. Toch stellen ook deze vrouwen, evenals hun Nederlandse seksegenoten, het kinderen krijgen steeds vaker uit. In Turkije geboren vrouwen waren in 1990 gemiddeld 21,8 jaar bij de geboorte van hun eerste kind. In 1998 was dit toegenomen tot 24,3 jaar. Bij Nederlandse vrouwen duurt het gemiddeld vijf jaar langer voor het eerste kind wordt geboren.

Voor Marokkaanse vrouwen is de leeftijd waarop zij hun eerste kind ter wereld brengen tussen 1990 en 1998 gestegen van gemiddeld 23,5 jaar tot 25,4 jaar. Ook in Suriname geboren vrouwen beginnen later aan kinderen: 28,2 jaar in 1998 tegen 25,9 in 1990.

Gemiddelde leeftijd vrouwen bij geboorte eerste kind

Arno Sprangers